

סיפור יוסף ואשת פוטיפר – בראשית ל"ט

פרק זה ממשיך את סיפורו של יוסף לאחר מכירתו למצרים. בתחילה מתוארת הצלחתו בבית פוטיפר: יוסף מתחיל כעבד אישי, מתקדם למנהל משק הבית ובסוף מונה למנהל כל רכושו ושדותיו של פוטיפר. ההצלחה שלו נובעת מכישוריו האישיים וגם מכוח אלוהי – "רוח ה' עליו". המחבר מציין את יופיו של יוסף, שכן יופיו יהיה מניע מרכזי להמשך העלילה.

אשת פוטיפר מתאהבת ביוסף ומנסה לפתות אותו תחילה בעיניים, ולאחר מכן דורשת ממנו לשכב עמה. יוסף מסרב מסיבות מוסריות ודתיות – הוא מזהה את החטא כניאוף שפוגע בבעלו וגם כחטא נגד ה'. סירובו מעיד על נאמנותו לה' ולפוטיפר ועל עמוד השדרה האישי שלו.

לאחר כישלון הפיתוי, אשת פוטיפר מחליטה להפליל את יוסף: היא תופרת עליו עלילת שווא, טוענת שהוא ניסה לאנוס אותה ומשתמשת בדיווחים כפולים – לעבדים היא מדברת בלשון רבים כדי ליצור סולידריות מזויפת ולהשפיל את יוסף, לפוטיפר היא מכנה אותו "העבד העברי" ומדגישה את מעמדו הנחות. בכך היא מצטיירת כאישה ערמומית ומניפולטיבית שמגייסת את הכוח שלה כדי להשיג את מטרותיה.

פוטיפר כועס על יוסף כ"פויט טובה" ומשליך אותו לבית הסוהר. יש מפרשים שפוטיפר לא הוציא להורג את יוסף משום שפקפק בדברי אשתו, אך בכלא יוסף מצליח שוב להיות מנהל בזכות חסות ה'. כך נמשכת תהליך חייו של יוסף: נפילות ומקפצות כלפי מעלה, והוא מתבגר ומתחזק כאדם מוסרי, נאמן ובעל עמוד שדרה.

הסיפור מזכיר את סיפור יהודה ותמר: בשני הסיפורים נשים נוכריות, ערמומיות, היוזמות יחסי מין ומבקשות חפצים מהגברים כראיה למעשה. ההבדל המרכזי הוא במניע: תמר פועלת למען ילדים, מניע אצילי שמביא לתוצאה חיובית עבור הגבר, ואשת פוטיפר פועלת למען תאוות אישית, מניע פסול שמוביל לתוצאה שלילית עבור יוסף.

לסיכום, סיפור זה מציג צד נוסף באישיותו של יוסף, שמלמד על התבגרותו, על עמוד השדרה המוסרי שלו, על נאמנותו לה' ולבני אדם, ועל היכולת לעמוד מול פיתויים ואיומים תוך שמירה על עקרונותיו.